

A magyar nemes: munkácsi Munkácsy Mihály

I. Ferenc József császár 1880. december 12-én Gödöllőn hagyta jóvá Munkácsy Mihály magyar nemesi címét, amelyhez a munkácsi előnév használatát adományozta. Bereg vármegye főispánja, gróf Schönborn Bucheim Ervin szerint Munkács városa beleegyezett a munkácsi előnév adományozásába, és ekkor döntött a festő díszpolgárrá avatásáról is. A nemességadomány bejegyzését és a címerképet bevezették a Királyi Könyvekbe. Az előzmények közé tartozik, hogy Munkácsy először az I. Ferenc osztrák császár által (újra)alapított Vaskorona Rend III. osztálya kitüntetését érdemelte ki Milton című művének sikere nyomán. Ez a kitüntetés rangemelését vont maga után, amelyet a kitüntetett kérvényezhetett. A festő azonban nem az elnyerhető osztrák lovagi rangot, hanem a magyar nemességet kérelmezte. Bár Tisza Kálmán miniszterelnök, belügyminiszter tudta, hogy Munkácsy nem jogosult a magyar nemesi címre, de a művész sikereire való hivatkozással javaslatot tett annak megadására az Őfelsége Személye Körüli M. Kir. Minisztérium miniszterének: „Másképpen azonban nevezett hazánkfiának a művészet terén szerzett érdemei sokkal nagyobbak, és neve világszerte oly annyira általánosan ismeretes, hogy kérését, ha nem is az általa megjelölt alapon, de másképpen figyelemre méltónak tartom; az általa kért »munkácsi« előnév legkegyelmesebb adományozása sem ütközik nehézségbe, mert Bereg megye főispánjának jelentése szerint ez ellen észrevétel sem forog fenn.”

Fejedelmi fogadtatás a festőfejedelemnek: Párizs, Bécs

1881-ben elkészült Munkácsy realista hangvételű bibliai tárgyú műve: a Krisztus Pilátus előtt, melynek bemutatását nagy várakozás előzte meg. A tervezett határidőt a festő elvétette, képét így a párizsi Salon nem fogadhatta. Műkereskedője egy ragyogó ötlettel kívánva menteni a kialakult helyzetet, saját palotájában állította ki a képet, az elképzeltnél nagyobb sikert hozva a festménynek, a művésznak és természetesen önmagának is. A kép bemutatóját követő bankett meghívója 1881. június 21-re szólt. 1882 januárjában Munkácsy az osztrák fővárosban is bemutatta a Krisztus Pilátus előtt című képet. A festményt a művész is kísérte, de a szállítás és a bemutatás minden részletre kiterjedő szervezési munkálatai műkereskedőjét, Charles Sedelmeyert terhelték. 1882. február 16-án I. Ferenc József fogadta a Munkácsy házaspárt Bécsben, és a festőt Magyarország apostoli királyaként a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki. Ezt az elismerést a civil szolgálatban nyújtott magas szintű teljesítményért ítélték oda; a XIX. század második felében polgári személyek, például a művészet és a tudomány képviselői is megkaphatták a rend jelmondatának értelmében: „A köz szolgálatában szerzett érdemek jutalma”. A Mária Terézia által alapított Szent István-rend kitüntetése és tagsága nem volt örökölhető, így a kitüntetett halála után a kitüntetést és annak kiegészítőit visszaadták az uralkodónak.